

Research paper

The Role of Personality Dysfunctions and Abnormal Personality Traits in Predicting Symptoms of Generalized Anxiety

Mohadeseh, Baravordeh¹ ; Gholamreza, Chalabianloo^{2*} ; Reza, Abdi³

Abstract

The purpose of this study was to investigate the role of personality dysfunctions and abnormal personality traits in predicting generalized anxiety symptoms. The research method was correlation. The statistical population was all students of Azarbaijan Shahid Madani University in the academic year of 2023-2024, and 400 students were selected by multistage cluster random sampling method. The participants responded to the questionnaires of Generalized Anxiety Disorder, Abnormal Personality Dimensions, Personality Problems Severity Index and Personality Malfunction. Data analysis was done with Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The data analysis showed the existence of a positive and significant relationship between personality dysfunctions and abnormal personality traits with generalized anxiety symptoms, also negative affectivity and psychoticism are abnormal dimensions of personality; Identity integration, self-control and social adaptation of the severity of personality problems and empathy, caring for others, helpfulness and self-directedness of personality dysfunction had a significant role in predicting generalized anxiety symptoms. According to the results, it is suggested that by understanding the underlying mechanisms that link personality dysfunctions and generalized anxiety, mental health professionals can develop more effective strategies to meet the needs of individuals with generalized anxiety symptoms.

Keywords: Abnormal personality traits, personality dysfunctions, symptoms of generalized anxiety

¹ Master in General Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

² Corresponding Author: Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran Chalabianloo_f@yahoo.com

³ Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر

محدثه، برآورده^۱ ID، غلامرضا، چلبیانلو^{۲*} ID، رضا، عبدی^۳ ID

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری نیز متممی دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بودند که تعداد ۴۰۰ دانشجوی به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان به پرسشنامه‌های اختلال اضطراب فراگیر، ابعاد نابهنجار شخصیت، شاخص‌های شدت مشکلات شخصیت و میزان بدکارکردی شخصیت پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه انجام شد. تحلیل داده‌ها نشان‌دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت با علائم اضطراب فراگیر بود، افزون بر این عاطفه منفی و روان‌پریش‌خویی ابعاد نابهنجار شخصیت؛ یکپارچگی هویت، خودکنترلی و تطابق اجتماعی از مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت و همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودگردانی بدکارکردی شخصیت نقش و سهم معناداری را در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر داشتند. با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود با درک مکانیسم‌های اساسی که بدکارکردی‌های شخصیتی و اضطراب فراگیر را به هم مرتبط می‌کند، متخصصان سلامت روان می‌توانند استراتژی‌های مؤثرتری برای رفع نیازهای افراد دارای علائم اضطراب فراگیر ایجاد کنند.

کلیدواژه‌ها: بدکارکردی‌های شخصیتی، علائم اضطراب فراگیر، ویژگی‌های نابهنجار شخصیت.

^۱ کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

^۲ نویسنده مسئول: دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. Chalabianloo_f@yahoo.com

^۳ دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

مقدمه

اختلالات روانی الگوهایی از علائم روانی، رفتاری یا هر دو هستند که باعث ناراحتی می‌شوند و می‌توانند اثرات منفی بر زندگی شخصی، اجتماعی یا کاری داشته باشند. اختلالات اضطرابی شامل انواع مختلفی از اختلالات می‌شود که یکی از آن‌ها اختلال اضطراب فراگیر (GAD)^۱ می‌باشد. اختلال اضطراب فراگیر با نگرانی بیش از حد و نامعقول در مورد رویدادهای روزمره مشخص می‌شود (پاولوک^۲ و همکاران، ۲۰۲۱). درحالی‌که برخی از نگرانی‌ها بخش طبیعی زندگی هستند، اختلال اضطراب فراگیر شامل نگرانی‌هایی است که به قدری بیش از حد است که در بهزیستی و عملکرد فرد اختلال ایجاد می‌کند و با افزایش ناتوانی، آسیب‌های شناختی و نارضایتی از زندگی در مبتلایان همراه است (جونز^۳ و همکاران، ۲۰۲۴)

متغیرهای مختلفی بر پدیدآیی اختلال اضطراب فراگیر تأثیر دارند که یکی از آن‌ها شخصیت فرد می‌باشد. مالیوور و کوئر^۴ (۲۰۲۲) در این مقاله بیان کردند که شخصیت یک چارچوب ساختاری کلی برای آسیب‌شناسی روانی ارائه می‌دهد، و نقش مهمی در عملکرد انسان دارد. آن‌ها شواهدی را خلاصه کردند که نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیتی پیامدهای مهمی برای سلامت جسمی، بهزیستی ذهنی، و آسیب‌های اجتماعی و شغلی دارند. در نتیجه شخصیت می‌تواند بستر بروز مشکلات از جمله اضطراب فراگیر را فراهم کند (لیون^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). مدل پنج عاملی شخصیت (FFM)^۶ متداول‌ترین مدلی است که برای بررسی پروفایل‌ها بر اساس ویژگی‌های شخصیتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر اساس این مدل، شخصیت از پنج عامل شامل روان‌رنجوری^۷، برون‌گرایی^۸، توافق‌پذیری^۹، گشودگی به تجربه^{۱۰} و وظیفه‌شناسی^{۱۱} تشکیل شده است (گلدبرگ^{۱۲}، ۱۹۹۲). ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (DSM-5؛ انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳) مدل جایگزینی از اختلالات شخصیت (AMPD)^{۱۳} را معرفی کرد. در این مدل اختلال شخصیت منعکس‌کننده الف) بدکارکردی‌های شخصیتی به علاوه، ب) ویژگی‌های نابهنجار شخصیت است. کارکرد شخصیت منعکس‌کننده عاطفه، شناخت و رفتار درون‌فردی و بین‌فردی است، درحالی‌که ویژگی‌های شخصیتی تمایلات نسبتاً پایداری نسبت به احساسات، افکار و رفتارهای خاص هستند. تحقیقات گذشته ارتباط بین علائم اضطراب و اختلالات شخصیتی تشخیص داده شده سنتی و ابعاد کلی ویژگی‌های شخصیتی را شناسایی کرده است (ویتنگل^{۱۴} و همکاران، ۲۰۲۳). در این مدل جایگزین، ویژگی‌های نابهنجار شخصیت که نشان‌دهنده انتهای ناسازگار محدوده نرمال ابعاد شخصیت مدل پنج عاملی شخصیت می‌باشد، در پنج حوزه کلی سازماندهی می‌شوند که

1. Generalized Anxiety Disorder

2. Pawluk

3. Jones

4. Malivoire & Koerner

5. Lyon

6. Five-Factor Model

7. Neuroticism

8. Extraversion

9. Agreeableness

10. Openness to Experience

11. Conscientiousness

12. Goldberg

13. The Alternative Model of Personality Disorders

14. Vittengl

عبارتند از: عاطفه منفی^۱، گسلس^۲، مخالفت‌ورزی^۳، مهارگسیختگی^۴ و روان‌پریشی^۵. عاطفه منفی به تمایل پایدار به تجربه احساسات منفی اشاره دارد. گسلس شامل اجتناب از صمیمیت، بدگمانی و کناره‌گیری اجتماعی است. مخالفت‌ورزی شامل صفات بی‌رحمی یا ضداجتماعی و همچنین فریبکاری و خودبزرگ‌بینی است. مهارگسیختگی شامل رفتارهای غیرمسئولانه، تکانشی و خطرپذیری مانند روی‌برگردانی و بی‌احتیاطی است. روان‌پریشی شامل باورها و تجربیات غیرعادی و بی‌نظمی ادراکی است (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳؛ واتسون و کلارک^۶، ۲۰۲۰).

ونگ^۷ و همکاران (۲۰۲۲) و کنگ^۸ و همکاران (۲۰۲۳) طی پژوهش‌هایی در رابطه با ویژگی‌های شخصیت و آسیب‌شناسی روانی، داده‌هایی را خلاصه کردند که نشان داد ویژگی‌های شخصیتی عمومی مانند عاطفه منفی و روان‌رنجورخویی با اکثر اشکال آسیب‌شناسی روانی، از جمله اضطراب فراگیر مرتبط است. بسیاری از اختلالات روانی مختلف (مانند اضطراب فراگیر) با سطوح بالای روان‌رنجورخویی، و سطوح پایین برونگرایی، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری همراه هستند (لیون و همکاران، ۲۰۲۱).

بدکارکردی‌های شخصیتی در مدل جایگزین اختلالات شخصیت شامل بدکارکردی خود^۹ و بدکارکردی روابط بین‌فردی^{۱۰} است. بدکارکردی خود شامل مشکلات هویتی (مانند ادراک نادرست از خود) و مشکلات خودگردانی (مانند مشکل در پیشبرد اهداف روشن) است. بدکارکردی روابط بین‌فردی هم شامل مشکل در همدلی (مثلا مشکل در درک و احترام به تجربیات دیگران) و مشکل در صمیمیت (مثلا کاهش یا افزایش بیش از حد تمایل برای روابط اجتماعی) می‌باشد (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳). به‌طور کلی، بدکارکردی شخصیت شامل مشکل در تحقق‌انگیزه‌های اساسی انسانی برای "عشق و کار" یا "ارتباط و عاملیت" است که در هر دو نظریه روان‌پوشی و شخصیت بین‌فردی بیان شده است (شارپ و وال^{۱۱}، ۲۰۲۱).

مطالعات هان^{۱۲} و همکاران (۲۰۲۱) و ون‌بارنولد^{۱۳} و همکاران (۲۰۲۲) نشان داد افراد با سطوح بالاتری از خودکنترلی، یکپارچگی هویت، مسئولیت‌پذیری و سازگاری اجتماعی تمایل به نشان دادن سطوح پایین‌تری از علائم اضطراب فراگیر داشتند. پژوهشی با هدف بررسی تأثیر اختلالات شخصیت بر تداوم چهار اختلال اضطرابی (از جمله اختلال اضطراب فراگیر) در یک نمونه ملی مربوط به ایالات متحده انجام گرفت (شه^{۱۴} و همکاران، ۲۰۲۳). در این نمونه، اختلال‌های شخصیت خودشیفته، اسکیزوئید و اجتنابی تداوم اضطراب فراگیر را در طی ۳ سال پیش‌بینی کردند. طبق نتایج این پژوهش، در میان افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی، اختلالات شخصیتی همبود، شدت علائم مقطعی را افزایش داده و عملکرد را کاهش می‌دهد. تحقیقات

1. Negative affectivity

2. Detachment

3. Antagonism

4. Disinhibition

5. Psychoticism

6. Watson & Clark

7. Wang

8. Kang

9. Self-dysfunction

10. Interpersonal dysfunction

11. Sharp & Wall

12. Han

13. Van Barneveld

14. Shah

۴۲..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

نوروزی‌زاد و همکاران (۱۴۰۱) و بشارت و همکاران (۱۴۰۰) که به بررسی نقش عوامل مرتبط با شخصیت در پیش‌بینی اضطراب پرداختند نقش معنادار یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر را نشان داد. مطالعات شو^۱ و همکاران (۲۰۲۰)، گوئتر^۲ و همکاران (۲۰۲۰) و اسکالتن^۳ و همکاران (۲۰۲۳) نقش معنادار مؤلفه‌های همدلی، مراقبت از دیگران و خودگردانی در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر را نشان دادند. بنابراین بدکارکردی‌های شخصیتی باید در درمان همه بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی مورد ارزیابی و توجه قرار گیرد. طی مطالعه‌ای دیگر در مورد کارکرد شخصیت در اختلالات اضطرابی که توسط نیومن و زینال^۴ (۲۰۲۰) انجام گرفت این نتیجه حاصل شد که اختلالات اضطرابی با بدکارکردی شخصیتی قابل توجهی همراه هستند که به‌طور قابل توجهی توسط اختلال شخصیت بهبود افزایش می‌یابد. تحقیق دیگری در مورد بدکارکردی روابط بین‌فردی در نمونه‌ای از افراد دارای نگرانی مزمن بالا انجام گرفت و تأثیر غیرمستقیم بدکارکردی بین‌فردی بر شدت علائم اضطراب فراگیر از طریق باورها و رویکردهای حل مسئله منفی بررسی شد. سرانجام یافته‌ها حاکی از این بود که بدکارکردی بین‌فردی به‌عنوان یک عامل نگهدارنده مهم در نگرانی مزمن و اختلال اضطراب فراگیر می‌باشد (گورسکا^۵، ۲۰۲۱).

باتوجه به مطالب یادشده، به نظر می‌رسد بررسی نقش شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنابر آنچه در مورد اضطراب فراگیر و پیامدهای آن گفته شد، لازم و ضروری است که پیش‌بینی و پیشگیری از اضطراب فراگیر جدی گرفته شود؛ زیرا اضطراب فراگیر، نه تنها برای خود فرد مبتلا بلکه برای اطرافیان و جامعه او نیز آسیب‌زا خواهد بود. تحقیقات در مورد روابط بین اختلالات اضطرابی و مدل جایگزین اختلالات شخصیت محدود بوده است. ساختار این مدل جایگزین از اینکه صرفاً به بدکارکردی شخصیت بپردازد جدیدتر است و به ویژگی‌های نابهنجار شخصیت هم می‌پردازد. از آنجایی که اضطراب یکی از شایع‌ترین اختلالات روانی در جهان می‌باشد، این سؤال مطرح می‌شود که بین علائم اضطراب فراگیر با اختلالات شخصیتی و ابعاد نابهنجار شخصیت باتوجه به مدل نوظهور جایگزینی از اختلالات شخصیت آیا ارتباط معناداری وجود دارد یا نه؛ لذا بر این اساس هدف پژوهش حاضر بررسی نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر بود. فرضیه‌های پژوهش نیز شامل موارد زیر است:

- بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت با علائم اضطراب فراگیر رابطه وجود دارد.
- بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت توان پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر را دارند.

روش پژوهش

روش تحقیق حاضر مطالعه توصیفی از نوع همبستگی است و بر اساس هدف، از مطالعات کاربردی است. جامعه آماری نیز تمامی دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود، که با توجه به آمار تعداد دانشجویان ۷۵۰۰

1. Xu

2. Goetter

3. Scholten

4. Newman & Zainal

5. Górska

نفر برآورد شد و با توجه به جدول مورگان، حداقل تعداد قابل قبول برای این جامعه، تعداد ۳۶۷ نفر بود که با احتساب احتمال وجود پرسشنامه‌های مخدوش و برای جلوگیری از ریزش تعداد نمونه، حداقل ۴۰۰ نفر از دانشجویان جامعه یادشده، انتخاب شدند. معیار ورود شرکت‌کنندگان به پژوهش این بود که فرد در زمان تکمیل پرسشنامه‌ها دانشجوی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان بوده و در کلاس درس حضور داشته باشد و این کار را با رضایت آگاهانه انجام دهد. ملاک خروج هم عدم تمایل به ادامه تکمیل پرسشنامه‌ها بود.

روش نمونه‌گیری، تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود. به این صورت که دانشگاه شهید مدنی آذربایجان هفت دانشکده دارد، به تصادف از بین این هفت دانشکده سه دانشکده انتخاب شد و از هر دانشکده چهار کلاس به تصادف انتخاب شد و در مجموع دوازده کلاس نمونه‌گیری شدند. داده‌های پژوهش با مراجعه حضوری به دوازده کلاس در دانشگاه شهید مدنی آذربایجان و پخش پرسشنامه‌ها پس از هماهنگی با مسئولان مربوطه، جمع‌آوری گردید. سپس پس از اطمینان از تکمیل پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد رایانه شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (شاخص‌های مرکزی و پراکندگی) و آمار استنباطی (روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه) با استفاده از نرم‌افزار SPSS^{۲۶} استفاده شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه اختلال اضطراب فراگیر (GAD-7)^۱: این پرسشنامه توسط اسپیتزر^۲ و همکاران (۲۰۰۶) به عنوان یک پرسشنامه تک عاملی دارای ۷ گویه برای سنجش اختلال اضطراب فراگیر طراحی شده است. پاسخ‌دهی به گویه‌ها بر اساس مقیاس لیکرت در دامنه‌ای از ۰ تا ۲۱ می‌باشد. در مطالعه اسپیتزر و همکاران (۲۰۰۶)، پایایی پرسشنامه با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش شده است. برای بررسی روایی همگرا، همبستگی نمرات این پرسشنامه با پرسشنامه اضطراب بک و خرده‌مقیاس اضطراب سیاهه نشانه بالینی (SCL-90)^۳ به ترتیب معادل ۰/۷۲ و ۰/۷۴ به دست آمد. در پژوهش نائینیان و همکاران (۱۳۹۰) روایی همگرای این پرسشنامه با پرسشنامه اضطراب حالت-صفت اسپیلبرگر برای اضطراب حالت، ۰/۷۱ و برای اضطراب صفت، ۰/۵۲ و با خرده‌مقیاس اضطراب سیاهه نشانه بالینی برابر ۰/۶۳، همچنین، ضریب آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۵ برآورد شد. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمد.

پرسشنامه ابعاد نابهنجار شخصیت (PID-5-BF)^۴: برای سنجش ابعاد نابهنجار شخصیت از فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی استفاده شد این پرسشنامه با ۲۵ گویه توسط کروگر^۵ و همکاران

1. Generalized Anxiety Disorder questionnaire-7

2. Spitzer

3. Symptom CheckList-90

4. The Personality Inventory for DSM-5, Brief Form

5. Krueger

۴۴..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

(۲۰۱۲) طراحی شده و پنج خرده مقیاس عاطفه منفی^۱، روان‌پریش‌خویی^۲، گسلش^۳، مخالفت‌ورزی^۴ و مهارگسیختگی^۵ را بر اساس طیف لیکرت چهار درجه‌ای از کاملاً یا اغلب نادرست (صفر) تا کاملاً یا اغلب درست (۳) ارزیابی می‌کند. کروگر و همکاران (۲۰۱۲) همسانی درونی خرده مقیاس‌های این پرسشنامه را ۰/۷۳ تا ۰/۹۵ با میانگین ۰/۸۶ گزارش نموده‌اند. در پژوهش فوساتی^۶ و همکاران (۲۰۱۳)، روایی پیش‌بین این ابزار با تبیین بیش از ۶۵ درصد واریانس در مقیاس‌های اختلالات شخصیت بر پایه DSM-IV و همبستگی معنادار با نمرات روان‌پریش‌خویی ($r = 0/71, p < .001$) تأیید گردید. در پژوهش عبدی و چلبیانلو (۱۳۹۵)، ضریب همسانی درونی کل آزمون با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۶ و برای خرده مقیاس‌ها در بازه‌ای بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۹ گزارش شده است، در روایی سازه این پرسشنامه با نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز، بار عاملی گویه‌ها بر روی عوامل بین ۰/۵۲ تا ۰/۸۴ عنوان شده داشت. در مورد نمونه پژوهش حاضر پایایی کل مقیاس از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ و برای خرده مقیاس‌های آن، بین ۰/۶۰ تا ۰/۸۴ به‌دست آمده است.

پرسشنامه شاخص‌های شدت مشکلات شخصیت - فرم کوتاه^۷ (SIPP-SF): این پرسشنامه شکل کوتاه ۶۰ گویه‌ای بر اساس پرسشنامه شاخص شدت مشکلات شخصیت (ورهول^۸ و همکاران، ۲۰۰۸) برای ارزیابی شدت آسیب‌شناسی شخصیت (به عنوان مثال، شاخص‌های شدت سطوح عملکرد شخصیت) تدوین شده است. گویه‌ها مؤلفه‌های اصلی عملکرد شخصیت ناسازگار را با پنج حوزه مرتبه بالاتر (خودکنترلی^۹، یکپارچگی هویت^{۱۰}، ظرفیت‌های رابطه‌ای^{۱۱}، مسئولیت‌پذیری^{۱۲} و تطابق اجتماعی^{۱۳}) را بر اساس مقیاس لیکرت ۴ درجه ای اندازه‌گیری می‌کنند که نمرات بالاتر در هر حوزه نشان‌دهنده کارکرد شخصیت سازگارتر و برعکس می‌باشد. رو و کلارک^{۱۴} (۲۰۰۹) آلفای کرونباخ این پرسشنامه را بین ۰/۸۳ (تطابق اجتماعی) تا ۰/۸۹ (خودکنترلی و یکپارچگی هویت) اعلام کرده‌اند. در پژوهش حاضر، روایی سازه پرسشنامه با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی گردید. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که بار عاملی تمام گویه‌ها بر روی عوامل مربوطه معنادار است. همچنین، واریانس مشترک برای هر یک از عوامل بالاتر از ۰/۵۰ بود. ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه نیز ۰/۷۹ به‌دست آمد.

1. Negative affectivity

2. Psychoticism

3. Detachment

4. Antagonism

5. Disinhibition

6. Fossati

7. Severity Indices of Personality Problems- Short Form

8. Verheul

9. Self-control

10. Identity integration

11. Relational functioning

12. Responsibility

13. Social concordance

14. Ro & Clark

پرسشنامه میزان بدکارکردی شخصیت^۱ (MDPF): این پرسشنامه ۲۰ گویه‌ای توسط پارکر و همکاران (۲۰۰۴) برای ارزیابی دو حوزه «عدم مقابله»^۲ (به عنوان مثال، شکست بیشتر از موفقیت، مقابله ضعیف) و «عدم همکاری»^۳ (مشکل در برخورد با دیگران در مقایسه با خوب، خوش‌قلب و دلسوز بودن) تدوین شده است. حوزه‌های مرتبه بالاتر مشابه مفهوم‌سازی شخصیتی عملکرد خود و عملکرد بین‌فردی بخش سوم DSM-5 هستند. ۲۰ گویه این پرسشنامه به موارد زیر می‌پردازند: توافق‌پذیری^۴ (۶ گویه)، همدلی^۵ (۲ گویه)، مراقبت از دیگران^۶ (۲ گویه)، شکست خود^۷ (۲ گویه)، مفید بودن^۸ (۳ گویه)، یادگیری از تجربه^۹ (۱ گویه)، و خودگردانی^{۱۰} (۴ گویه). در پژوهش رو و کلارک (۲۰۱۳) ضریب آلفای کرونباخ از ۰/۸۰ تا ۰/۸۹ اعلام شده است. در پژوهش فوساتی و همکاران (۲۰۱۷) نتایج نشان داد که روایی همگرایی خرده‌مقیاس‌های «عدم مقابله» و «عدم همکاری» به ترتیب با ضریب تعیین تعدیل شده $R^2=0/17$, $R^2=0/32$ توسط مقیاس‌های اختلال شخصیت پیش‌بینی شدند. رخشانی و همکاران (۱۳۹۸)، ضمن تایید روایی سازه این پرسشنامه، پایایی آن را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۰ و برای خرده‌مقیاس‌های «عدم مقابله» و «عدم همکاری»، به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۷۵ گزارش نموده‌اند. در پژوهش حاضر نیز، ضریب آلفای کرونباخ کل این پرسشنامه، ۰/۷۷ به دست آمد.

یافته‌ها

از مجموع ۴۰۰ نفر شرکت‌کننده، ۲۴۷ نفر (۶۱/۷ درصد) مؤنث و ۱۵۳ نفر (۳۸/۳ درصد) از آن‌ها مذکر بودند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۲۴/۱۵ و انحراف استاندارد آن ۰/۴۷ به دست آمد. با توجه به اینکه مقادیر چولگی و کشیدگی داده‌ها بین ۲+ و ۲- بود، داده‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ از توزیع بهنجار برخوردارند. در ادامه قبل از بررسی فرضیه‌های پژوهش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مفروضه‌های این روش آماری بیان شده است. پیش از انجام آزمون فرضیه‌ها به آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها پرداخته شد. بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها با در نظر گرفتن کجی و کشیدگی ± 2 نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع تک متغیره در تمامی متغیرها بود. در بررسی نرمال بودن توزیع چندمتغیره از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^{۱۱} استفاده شد و به این خاطر توزیع داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش در سطح معناداری ۰/۰۵، مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج آن نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع داده‌هاست. مفروضه‌ی مورد بررسی بعدی مفروضه چند هم‌خطی و استقلال خطاها بود. مقادیر تحمل برای یک متغیر خاص اگر ۰/۰۱ یا کمتر باشد یا مقدار VIF بزرگتر از ۱۰ باشد حاکی از هم‌خطی چندگانه است. با توجه به نتایج، مقادیر تحمل و VIF در دامنه

1. Measure of Disordered Personality Functioning

2. Non-coping

3. Non-cooperativeness

4. Agreeableness

5. Empathy

6. Caring for others

7. Self-defeating

8. Effective

9. Learns from experience

10. Self-directed

11. Kolmogorov- Smirnov Test

۴۶..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

مطلوب قرار دارد، که نشان می‌دهد بین متغیرهای پیش‌بین (مستقل) هم‌خطی چندگانه وجود ندارد. برای بررسی استقلال باقی‌مانده‌ها (خطاها) از آماره دوربین- واتسون استفاده شد. بر اساس نتایج جدول ۱، مقدار آماره دوربین- واتسون برابر با ۱/۹۳ و ۲/۰۱ است که با توجه به اینکه مقدار آن در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد می‌توان گفت پیش‌فرض استقلال باقی‌مانده‌ها رعایت شده است. با توجه به نمره‌گذاری پرسشنامه‌های مورد استفاده در تحقیق حاضر می‌توان فاصله‌ای بودن نمرات بدست آمده را استنباط نمود.

جدول شماره ۱. بررسی مفروضه عدم هم‌خطی چندگانه و استقلال خطاها

دوربین - واتسون	آماره‌های هم‌خطی چندگانه		متغیرهای پژوهش
	VIF	مقادیر تحمل	
۱/۹۳	۱/۱۸	۰/۸۴	عاطفه منفی
	۱/۱۱	۰/۸۹	روان‌پریش‌خویی
	۱/۲۳	۰/۸۰	گسلش
	۱/۰۶	۰/۹۳	مخالفت‌ورزی
	۱/۰۰	۰/۹۹	مهار گسیختگی
۲/۰۱	۲/۲۷	۰/۴۴	خودکنترلی
	۲/۱۸	۰/۴۵	یکپارچگی هویت
	۲/۳۲	۰/۴۳	ظرفیت‌های رابطه‌ای
	۲/۰۵	۰/۴۸	مسئولیت‌پذیری
	۲/۰۶	۰/۴۸	تطابق اجتماعی
	۱/۰۳	۰/۹۶	توافق‌پذیری
	۱/۴۹	۰/۶۶	همدلی
	۱/۲۲	۰/۸۱	مراقبت از دیگران
	۹/۰۱	۰/۱۱	شکست خود
	۷/۶۳	۰/۱۳	مفید بودن
۲/۳۳	۰/۴۲	یادگیری از تجربه	
۲/۹۲	۰/۳۴	خودگردانی	

در ادامه برای تحلیل فرضیه اول (بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت با علائم اضطراب فراگیر رابطه وجود دارد)، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید که نتایج در جدول ۲ آورده شده است و بر اساس این نتایج، بین ویژگی‌های نابهنجار شخصیت (عاطفه منفی و روان‌پریش‌خویی در سطح $P < ۰/۰۱$ و مخالفت‌ورزی و مهارگسیختگی در سطح $P < ۰/۰۵$) با علائم اضطراب فراگیر رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین بدکارکردی شخصیت (توافق‌پذیری در

سطح $P < 0/05$ ، همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودگردانی در سطح $P < 0/01$ با علائم اضطراب فراگیر رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، همچنین بین مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت (خودکنترلی، تطابق اجتماعی در سطح $P < 0/01$ و ظرفیت‌های رابطه‌ای و مسئولیت‌پذیری در سطح $P < 0/05$) با علائم اضطراب فراگیر رابطه منفی و معنادار وجود دارد.

جدول شماره ۲. همبستگی متغیرهای پیش‌بین (بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت) با علائم

اضطراب فراگیر

سطح معناداری	همبستگی متغیرهای پژوهش با علائم اضطراب فراگیر	متغیرهای پژوهش
0/01/0	0/13**	عاطفه منفی
0/01/0	0/48**	روان‌پریش‌خویی
NS	0/30	گسلش
0/05	0/16*	مخالفت‌ورزی
0/05	0/24*	مهار گسیختگی
0/01/0	-0/15**	خودکنترلی
NS	-0/19	یکپارچگی هویت
0/05	-0/16*	ظرفیت‌های رابطه‌ای
0/05	-0/16*	مسئولیت‌پذیری
0/01/0	-0/15**	تطابق اجتماعی
0/05	0/23*	توافق‌پذیری
0/01/0	0/39**	همدلی
0/01/0	0/15**	مراقبت از دیگران
NS	0/14	شکست خود
0/01/0	0/16**	مفید بودن
NS	0/18	یادگیری از تجربه
0/01/0	0/25**	خودگردانی

NS : معنادار نیست ، $P^* < 0/05$ ، $P^{**} < 0/01$

برای بررسی فرضیه دوم (بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت) پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر را دارند)، از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شد. نتایج مربوط به اجرای این آزمون در جدول ۳ ارائه شده است و با توجه به نتایج این جدول، ضریب همبستگی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک برابر با 0/64 می‌باشد. همچنین مقدار

۴۸ ..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

ضریب تبیین (مجذور R) برابر با ۰/۴۱ می‌باشد که نشان می‌دهد در مجموع بدکارکردی‌های شخصیتی و ابعاد نابهنجار شخصیت حدود ۴۱ درصد از تغییرات علائم اضطراب فراگیر را تبیین و پیش‌بینی می‌کنند.

جدول شماره ۳. خلاصه آماره‌های مربوط به مدل

مدل	R	R مجذور	خطای استاندارد برآورد
رگرسیون چندگانه همزمان الف	۰/۶۴	۰/۴۱	۱/۲۶

الف) متغیرهای پیش‌بین: بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت

متغیر ملاک: علائم اضطراب فراگیر

در ادامه، آزمون تحلیل واریانس به منظور بررسی مدل رگرسیونی انجام گرفت. بر اساس نتایج، مقدار F به‌دست آمده برابر با ۱۴/۹۶ بود که در سطح آلفای کوچک‌تر از ۰/۰۱ معنادار است، که نشان‌دهنده مناسب بودن مدل رگرسیونی و معناداری مقدار رگرسیون بدست آمده می‌باشد.

در جدول ۴ نتایج مربوط به تحلیل رگرسیون جهت پیش‌بینی علائم اضطراب بر اساس بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت آورده شده است. بر اساس نتایج، مؤلفه‌های عاطفه منفی و روان‌پریش‌خوبی ابعاد نابهنجار شخصیت؛ یکپارچگی هویت، خودکنترلی و تطابق اجتماعی از مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت و مؤلفه‌های همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودگردانی بدکارکردی شخصیت نقش و سهم معناداری را در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر داشتند.

جدول شماره ۴. نتایج تحلیل رگرسیون بر اساس بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		مقدار t	سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	Beta			
ثابت	۱۲/۴۷	۲/۵۸			۴/۸۳	۰/۰۰۱
عاطفه منفی	۰/۵۶	۰/۲۹	۰/۱۹		۱/۹۵	۰/۰۵
روان‌پریش‌خوبی	۰/۴۳	۰/۳۰	۰/۲۱		۳/۵۴	۰/۰۰۱
گسلش	۰/۰۸	۰/۳۲	۰/۰۱		۰/۲۶	NS
مخالفت‌ورزی	۰/۳۷	۰/۳۱	۰/۰۵		۱/۱۷	NS
مهار گسیختگی	۰/۳۸	۰/۳۱	۰/۰۶		۰/۲۴	NS
خودکنترلی	-۰/۱۳	۰/۳۱	-۰/۰۱		۰/۴۳	NS
یکپارچگی هویت	-۱/۰۱	۰/۳۱	-۰/۱۴		۳/۱۹	۰/۰۱
ظرفیت‌های رابطه‌ای	-۰/۶۲	۰/۲۹	-۰/۰۹		۲/۰۹	۰/۰۵
مسئولیت‌پذیری	-۰/۲۹	۰/۲۶	-۰/۰۴		۱/۱۱	NS
تطابق اجتماعی	-۰/۳۶	۰/۲۹	-۰/۲۱		۳/۲۱	۰/۰۱

توافق پذیری	۰/۲۰	۰/۲۸	۰/۰۳	۰/۷۲	NS
همدلی	۰/۶۴	۰/۳۲	۰/۰۹	۲/۰۰	۰/۰۵
مراقبت از دیگران	۰/۷۴	۰/۲۷	۰/۰۹	۲/۶۸	۰/۰۱
شکست خود	۰/۱۵	۰/۲۸	۰/۰۲	۰/۵۵	NS

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر بود. یافته‌های مرتبط با فرضیه اول، بررسی الگوی ارتباطی بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت با علائم اضطراب فراگیر، نشان داد که بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت با علائم اضطراب فراگیر رابطه مثبت و معنادار، و بین مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت با علائم اضطراب فراگیر رابطه منفی و معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر، افراد دارای ابعاد نابهنجار شخصیت و بدکارکردی‌های شخصیتی بالاتر علائم اضطراب فراگیر بیشتری را نشان می‌دهند، و همچنین با کاهش سازگاری افراد (افزایش شدت مشکلات شخصیت) علائم اضطراب فراگیر افزایش می‌یابد. این نتایج با مطالعات مالیوور و کوئرتر (۲۰۲۲) همسو بود که رابطه‌ای بین علائم اضطراب فراگیر و مشکلات شخصیتی یافته بودند. مطالعات متعددی ارتباط بین ویژگی‌های نابهنجار شخصیت و علائم اضطراب فراگیر را بررسی کرده‌اند؛ از جمله نتایج مطالعات لیون و همکاران (۲۰۲۱) و ونگ و همکاران (۲۰۲۲) مبنی بر وجود رابطه مثبت و معنادار بین متغیرهای ذکر شده با نتایج پژوهش حاضر همسو می‌باشد. در تبیین این یافته به نظر می‌رسد افراد با سطوح بالاتر روان‌رنجورخویی، یک ویژگی شخصیتی که با بی‌ثباتی عاطفی مشخص می‌شود، تمایل به تجربه علائم شدیدتر اضطراب فراگیر از جمله نگرانی بیش از حد، بی‌قراری و مشکل در تمرکز دارند. افزون بر این، سایر ویژگی‌های نابهنجار شخصیت، مانند گسلس و مخالفت‌ورزی و مهارت‌گسیختگی نیز ممکن است در ایجاد و حفظ علائم اضطراب فراگیر نقش داشته باشند. افراد دارای این ویژگی‌ها ممکن است بیشتر مستعد درگیر شدن در راهبردهای مقابله‌ای ناسازگار باشند، که می‌تواند اضطراب آنها را تشدید کند و منجر به دوره مزمن‌تر این اختلال شود.

دیگر یافته مرتبط با فرضیه اول، یعنی رابطه مثبت و معنادار بدکارکردی‌های شخصیتی با علائم اضطراب فراگیر با مطالعات شه و همکاران (۲۰۲۳)، نیومن و زینال (۲۰۲۰) و گورسکا (۲۰۲۱) همسو بود. طبق پژوهش‌های ذکر شده در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که دارای بدکارکردی‌های شخصیتی خاصی مانند مشکل در خودگردانی و مشکل در صمیمیت هستند، بیشتر مستعد ابتلا به علائم اضطراب فراگیر هستند. این رابطه را می‌توان بر حسب فرایندهای شناختی و عاطفی زیربنایی که هم در اختلالات شخصیتی و هم در اختلالات اضطرابی مشترک هستند درک کرد. به عنوان مثال، افرادی که مشکل در هویت‌یابی و خودگردانی دارند ممکن است به دلیل ترس دائمی خود از شکست و نیاز به حمایت بیرونی، اضطراب شدیدتری را تجربه کنند. به طور مشابه، افرادی که دارای حساسیت بین‌فردی هستند ممکن است به دلیل آگاهی بیشتر از نشانه‌های اجتماعی و تمایل آن‌ها به

۵۰..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

تفسیر آن‌ها با یک دیدگاه منفی، بیشتر مستعد اضطراب باشند. در نتیجه، ادبیات موجود حاکی از آن است که بین بدکارکردی‌های شخصیتی و علائم اضطراب فراگیر رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و همسو با نتیجه پژوهش حاضر می‌باشد. در رابطه با آخرین یافته فرضیه اول، بین مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت (خودکنترلی، یکپارچگی هویت، ظرفیت‌های رابطه‌ای، مسئولیت‌پذیری و تطابق اجتماعی) با علائم اضطراب فراگیر رابطه منفی و معنادار وجود دارد. مطالعات قبلی در این زمینه عمدتاً بر رابطه مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت با میزان اضطراب که شامل انواع کلی اختلالات اضطرابی می‌شود، تمرکز کرده‌اند و مطالعات کمتری وجود دارد که به رابطه مستقیم مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت با علائم اضطراب فراگیر بپردازند. با این حال با مطالعات نزدیک به مطالعه حاضر مانند مطالعه ویتنگل و همکاران (۲۰۲۳)، هان و همکاران (۲۰۲۱) و ون‌بارنولد و همکاران (۲۰۲۲) همسو می‌باشد. به طور خاص، افراد با سطوح بالاتری از خودکنترلی، یکپارچگی هویت، مسئولیت‌پذیری و سازگاری اجتماعی تمایل به نشان دادن سطوح پایین‌تری از علائم اضطراب فراگیر داشتند. این یافته حاکی از آن است که توانایی مدیریت احساسات، حفظ احساس پایدار از خود، مسئولیت‌پذیری در قبال اعمال خود و هدایت مؤثر موقعیت‌های اجتماعی ممکن است به عنوان عوامل محافظتی در برابر ایجاد اختلال اضطراب فراگیر عمل کند. این امر پیامدهای مهمی برای پیشگیری و درمان اختلالات اضطرابی دارد، زیرا مداخلاتی که این عوامل مرتبط با شخصیت را هدف قرار می‌دهند ممکن است در کاهش شدت علائم اضطراب فراگیر مفید باشند. تحقیقات بیشتری برای کشف مکانیسم‌های اساسی که رابطه بین شدت علائم اختلال شخصیت و علائم اضطراب فراگیر را توضیح می‌دهند، مورد نیاز است. افزون بر این، مطالعات طولی می‌تواند بینش‌هایی را در مورد روابط زمانی و علی بین این متغیرها ارائه دهد.

یافته‌های مرتبط با فرضیه دوم، بررسی نقش پیش‌بین بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در رابطه با علائم اضطراب فراگیر، نشان داد که مؤلفه‌های عاطفه منفی و روان‌پریش‌خوبی ابعاد نابهنجار شخصیت، یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی از مؤلفه‌های شدت مشکلات شخصیت و مؤلفه‌های همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودهدایتی (خودگردانی) بدکارکردی شخصیت نقش و سهم معناداری را در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر داشتند. این یافته‌ها با نتایج مطالعات کنگ و همکاران (۲۰۲۳) و ویتنگل و همکاران (۲۰۲۳) همسو بود. در واقع افراد با سطوح بالاتر عاطفه منفی و روان‌پریشی احتمال بیشتری دارد که علائم مرتبط با اختلال اضطراب فراگیر را نشان دهند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که این ابعاد نابهنجار شخصیتی نقش مهمی در ایجاد و تظاهر علائم اضطراب فراگیر دارند. پیامدهای این مطالعات اهمیت در نظر گرفتن ابعاد نابهنجار شخصیتی را در ارزیابی و درمان اختلال اضطراب فراگیر برجسته می‌کند. متخصصان ممکن است از گنجاندن ارزیابی عاطفه منفی و روان‌پریشی در رویکردهای تشخیصی و مداخله‌ای خود سود ببرند؛ زیرا این ویژگی‌ها می‌توانند به عنوان شاخص‌های ارزشمند آسیب‌پذیری یک فرد در برابر ابتلا به اختلال اضطراب فراگیر عمل کنند. تحقیقات بیشتری برای کشف مکانیسم‌های اساسی و متغیرهای تعدیل‌کننده بالقوه که ممکن است بر رابطه بین شخصیت و اضطراب فراگیر تأثیر بگذارد، مورد نیاز است.

دیگر یافته مرتبط با فرضیه دوم، یعنی نقش معنادار یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر، با نتایج تحقیقاتی مانند پژوهش نوروژی‌زاد و همکاران (۱۴۰۱)، بشارت و همکاران (۱۴۰۰) و شه و همکاران

(۲۰۲۳) که به بررسی نقش عوامل مرتبط با شخصیت در پیش‌بینی اضطراب و اضطراب فراگیر پرداختند همسو می‌باشد. تعداد فزاینده‌ای از شواهد نشان می‌دهد که عوامل مرتبط با شخصیت و عملکرد اجتماعی یک فرد ممکن است نقش مهمی در بروز و پایداری علائم اضطراب فراگیر داشته باشد. مطابق با نتایج این تحقیقات به نظر می‌رسد که یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی منجر به بهزیستی روانی فرد شده و بهبود روابط درون‌فردی و بین‌فردی را به دنبال خواهد داشت که در نتیجه علائم اختلالات اضطرابی به‌ویژه علائم اضطراب فراگیر کاهش می‌یابد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که مداخلات با هدف تقویت یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی ممکن است در کاهش شدت علائم اضطراب فراگیر مؤثر باشد.

در رابطه با آخرین یافته مرتبط با فرضیه دوم یعنی نقش معنادار مؤلفه‌های همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودگردانی (مرتبط با سنجش بدکارکردی شخصیت) در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر، نتایج مطالعات شو و همکاران (۲۰۲۰)، گوئتر و همکاران (۲۰۲۰) و اسکالتن و همکاران (۲۰۲۳) با نتیجه پژوهش حاضر همسو بوده‌اند؛ از جمله اینکه همدلی، توانایی درک و به اشتراک گذاشتن احساسات دیگران، با تنظیم بهتر هیجانی و کاهش اضطراب فراگیر مرتبط است. مراقبت از دیگران، تمایل به اولویت دادن به رفاه دیگران، ممکن است به احساس هدفمندی و کاهش تمرکز بر خود کمک کند، که می‌تواند علائم اضطراب فراگیر را کاهش دهد. مفید بودن و سودمندی درک شده، این باور که اعمال فرد تأثیر معناداری دارد، با رضایت بیشتر از زندگی و رفاه روانی مرتبط است. همچنین خودگردانی، توانایی مدیریت افکار، عواطف و رفتارهای خود، یک عامل کلیدی در پیشگیری از ایجاد و حفظ اختلالات اضطرابی به‌ویژه اضطراب فراگیر است. درنهایت، یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که همدلی، مراقبت از دیگران و خودگردانی پیش‌بینی‌کننده‌های مهم علائم اضطراب فراگیر هستند. این ویژگی‌های شخصیتی و فرایندهای خودگردانی ممکن است به توانایی فرد در مدیریت افکار و عواطف تحریک‌کننده اضطراب و همچنین تمایل او به تمرکز بر نیازهای دیگران به جای نگرانی‌های خود کمک کند.

نتایج این پژوهش به‌ویژه از این جهت حائز اهمیت است که نشان می‌دهد با شناسایی ویژگی‌های شخصیتی خاص که با اضطراب فراگیر مرتبط است، متخصصان می‌توانند رویکردهای درمانی خود را برای رسیدگی به عوامل زمینه‌ای که به این اختلال کمک می‌کنند، تنظیم کنند. این دانش همچنین می‌تواند به تلاش‌های پیشگیری کمک کند و امکان شناسایی زود هنگام افراد در معرض خطر برای کاهش علائم اضطراب فراگیر را فراهم کند. همچنین وجود رابطه مثبت و معنادار بین بدکارکردی‌های شخصیتی و علائم اضطراب فراگیر پیامدهای مهمی برای ارزیابی افراد مبتلا به اختلالات شخصیتی و اضطرابی دارد. با درک مکانیسم‌های اساسی که این دو سازه را به هم مرتبط می‌کند، متخصصان سلامت روان می‌توانند استراتژی‌های مؤثرتری برای رفع نیازهای منحصر به فرد این جمعیت ایجاد کنند. افزون بر این با توجه به نقش معنادار یکپارچگی هویت، خودکنترلی و سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر، با پرداختن به این عوامل روان‌شناختی زمینه‌ای، درمانگران و محققان می‌توانند رویکردهای جامع‌تر و شخصی‌شده‌تری برای پیشگیری اضطراب فراگیر ایجاد کنند. افزون بر این، مطابق با آخرین یافته پژوهش یعنی نقش معنادار مؤلفه‌های همدلی، مراقبت از دیگران، مفید بودن و خودگردانی در پیش‌بینی علائم اضطراب فراگیر، می‌توان تقویت این عوامل را در پیشگیری از اختلال اضطراب فراگیر هدف قرار داد و مداخلاتی که هدفشان تقویت این منابع روان‌شناختی است ممکن است به ویژه در کاهش علائم اضطراب فراگیر مؤثر باشد.

۵۲..... نقش بدکارکردی‌های شخصیتی و ویژگی‌های نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی علائم...

در بیان مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر باید گفت: نمونه پژوهش حاضر دانشجویان بودند که تعمیم نتایج را به گروه‌های سنی و زمینه‌های فرهنگی دیگر با محدودیت روبه‌رو می‌کند.

تقدیر و تشکر

از تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، سپاسگزاریم.

تناقض منافع

این مقاله تناقض منافع ندارد.

منابع

- بشارت، محمدعلی؛ جعفری، فرزانه و غلامعلی‌لواسانی، مسعود. (۱۴۰۰). پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب و افسردگی بر اساس مشکلات بین شخصی. *رویش روان‌شناسی*, ۵۹(۱۰), ۳۵-۴۴. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.2.1.3>
- رخشانی، مهدیه؛ آهی، قاسم و دستجردی، رضا. (۱۳۹۸). نقش بدکارکردی‌های هیجانی-درونی‌سازی و بدکارکردی‌های رفتاری-برونی‌سازی مبتنی بر فرم بازسازی‌شده پرسشنامه شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا-۲ (MMPI-2-RF) در خودفراروی و خودراهبری پرستاران. *روان‌پرستاری*, ۷(5), ۱۹-۲۷.
- عبدی، رضا و چلبیانلو، غلام‌رضا. (۱۳۹۵). انطباق و بررسی ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت نسخه پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، *فصلنامه پژوهش‌های نوین در روان‌شناختی*, ۱۲(۴۵), ۱۵۴-۱۳۱. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27173852.1396.12.45.7.0>
- نائینیان، محمد رضا؛ شعیری، محمدرضا؛ شریفی، معصومه و هادیان، مه‌ری. (۱۳۹۰). بررسی پایایی و اعتبار مقیاس کوتاه اختلال اضطراب فراگیر، *روان‌شناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)*, ۱۹(۱), ۴۱-۵۰. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23452188.1390.9.1.5.7>
- نوروزی‌زاد، زینب؛ بخشایش، علیرضا و صالح‌زاده ابرقوئی، مریم. (۱۴۰۱). نقش ویژگی‌های شخصیتی و سبک زندگی در پیش‌بینی اضطراب و افسردگی طی پاندمی کووید-۱۹: یک مطالعه مقطعی مبتنی بر وب. *مجله علوم پزشکی گیلان*, ۳۱(۲), ۸۴-۱۰۱. <http://dx.doi.org/10.32598/JGUMS.31.2.1883.1>
- Abdi, R & Chalabianlou, Gh. (2017). Adaptation and psychometric characteristic of personality inventory for DSM-5-brief form (PID-5-BF). *Journal of Modern Psychological Researches*, 12 (45), 131-154. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27173852.1396.12.45.7.0> (Text in Persian)
- Besharat, M. Jafari, F & Gholam Ali Lavasani, M. (2021). Predicting symptoms of anxiety and depression based on interpersonal problems. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal*, 59 (10), 35-44. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.2.1.3> (Text in Persian)
- Fossati, A., Krueger, R. F., Markon, K. E., Borroni, S., & Maffei, C. (2013). Reliability and validity of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) predicting DSM-IV personality disorders and psychopathy in community-dwelling Italian adults. *Assessment*, 20(6), 689-708. <https://doi.org/10.1177/1073191113504984>
- Fossati, A., Somma, A., Borroni, S., Markon, K. E., & Krueger, R. F. (2017). The personality inventory for DSM-5 brief form: Evidence for reliability and construct validity in a sample of community-

- dwelling Italian adolescents. *Assessment*, 24(5), 615-631.
<https://doi.org/10.1177/1073191115621793>
- Goetter, E. M., Frumkin, M. R., Palitz, S. A., Swee, M. B., Baker, A. W., Bui, E., & Simon, N. M. (2020). Barriers to mental health treatment among individuals with social anxiety disorder and generalized anxiety disorder. *Psychological Services*, 17(1), 5.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/ser0000254>
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological Assessment*, 4(1), 26. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.4.1.26>
- Górska, D. (2021). The role of the level of personality organization in emotional processing in Generalized Anxiety Disorder. *Personality and Individual Differences*, 181, 111020.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111020>
- Han, Y., Jang, J., Cho, E., & Choi, K. H. (2021). Investigating how individual differences influence responses to the COVID-19 crisis: The role of maladaptive and five-factor personality traits. *Personality and Individual Differences*, 176, 110786.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110786>
- Jones, F., Timulak, L., Keogh, D., Chigwedere, C., Wilson, C., & Ward, F. (2024). Client predictors of dropouts and outcomes in psychotherapy for generalized anxiety disorder: an exploratory study. *Person-Centered & Experiential Psychotherapies*, 23(3), 344-361.
<https://doi.org/10.1080/14779757.2024.2335383>
- Kang, W., Steffens, F., Pineda, S., Widuch, K., & Malvaso, A. (2023). Personality traits and dimensions of mental health. *Scientific Reports*, 13(1), 7091. <https://doi.org/10.1038/s41598-023-33996-1>
- Krueger, R. F., Derringer, J., Markon, K. E., Watson, D., & Skodol, A. E. (2012). Initial construction of a maladaptive personality trait model and inventory for DSM-5. *Psychological Medicine*, 42(9), 1879-1890. <https://doi.org/10.1017/S0033291711002674>
- Livesley, W. J. (2006). General assessment of personality disorder (GAPD). *Vancouver, BC: Department of Psychiatry, University of British Columbia.*
- Lyon, K. A., Elliott, R., Ware, K., Juhasz, G., & Brown, L. J. E. (2021). Associations between facets and aspects of big five personality and affective disorders: a systematic review and best evidence synthesis. *Journal of Affective Disorders*, 288, 175-188.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.03.061>
- Malivoire, B. L., & Koerner, N. (2022). Interpersonal dysfunction in individuals high in chronic worry: relations with interpersonal problem-solving. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 50(2), 142-157. <https://doi.org/10.1017/s1352465821000436>
- Naeinian, M. R., Shaeiri, M. R., Sharifi, M., & Hadian, M. (2011). To study reliability and validity for a brief measure for assessing generalized anxiety disorder (GAD-7). *Clinical Psychology & Personality*, 9(1), 41-50. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23452188.1390.9.1.5.7> (Text in Persian)
- Newman, M. G., & Zainal, N. H. (2020). Interpersonal and emotion-focused therapy (I/EP) for generalized anxiety disorder (GAD). *Generalized Anxiety Disorder and Worrying: A Comprehensive Handbook for Clinicians and Researchers*, 231-244.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1002/9781119189909.ch11>
- Norouzi Zad, Z. Bakhshayesh, A & Salehzadeh Abarghoui, M. (2022). The role of personality traits and lifestyle in predicting anxiety and depression during the covid-19 pandemic: A web-based cross-sectional study. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*, 31 (2), 84-101.
<http://dx.doi.org/10.32598/JGUMS.31.2.1883.1> (Text in Persian)

- Parker, G., Hadzi-Pavlovic, D., Both, L., Kumar, S., Wilhelm, K., & Olley, A. (2004). Measuring disordered personality functioning: To love and to work revisited. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 110(3), 230-239. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2004.00312.x>
- Pawluk, E. J., Koerner, N., Kuo, J. R., & Antony, M. M. (2021). An experience sampling investigation of emotion and worry in people with generalized anxiety disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 84, 102478. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2021.102478>
- Rakhshani, F. M., Ahi, Q., & Dastjerdi, R. (2019). The role of emotional/internalizing dysfunction and behavioral/externalizing dysfunction based on the minnesota multiphasic personality inventory-2-restructured form in self-transcendence and self-directiveness nurses. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 7(5), 19-27. (Text in Persian)
- Ro, E., & Clark, L. A. (2009). Psychosocial functioning in the context of diagnosis: assessment and theoretical issues. *Psychological Assessment*, 21(3), 313. <https://doi.org/10.1037/a0016611>
- Ro, E., & Clark, L. A. (2013). Interrelations between psychosocial functioning and adaptive-and maladaptive-range personality traits. *Journal of Abnormal Psychology*, 122(3), 822. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0033620>
- Scholten, W., Ten Have, M., van Geel, C., van Balkom, A., de Graaf, R., & Batelaan, N. (2023). Recurrence of anxiety disorders and its predictors in the general population. *Psychological Medicine*, 53(4), 1334-1342. <https://doi.org/10.1017/s0033291721002877>
- Shah, A. Q., Prasad, D., Caropreso, L., Frey, B. N., & de Azevedo Cardoso, T. (2023). The comorbidity between borderline personality disorder (BPD) and generalized anxiety disorder (GAD): A systematic review and meta-analysis. *Journal of Psychiatric Research*, 164, 304-314. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2023.06.009>
- Sharp, C., & Wall, K. (2021). DSM-5 level of personality functioning: Refocusing personality disorder on what it means to be human. *Annual Review of Clinical Psychology*, 17(1), 313-337. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-081219-105402>
- Spitzer, R. L., Kroenke, K., Williams, J. B., & Löwe, B. (2006). A brief measure for assessing generalized anxiety disorder: the GAD-7. *Archives of Internal Medicine*, 166(10), 1092-1097. <https://doi.org/10.1001/archinte.166.10.1092>
- van Barneveld, E., Manders, J., van Osch, F. H., van Poll, M., Visser, L., van Hanegem, N., ... & Leue, C. (2022). Depression, anxiety, and correlating factors in endometriosis: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Women's Health*, 31(2), 219-230. <https://doi.org/10.1089/jwh.2021.0021>
- Verheul, R., Andrea, H., Berghout, C. C., Dolan, C., Busschbach, J. J., van der Kroft, P. J., ... & Fonagy, P. (2008). Severity Indices of Personality Problems (SIPP-118): development, factor structure, reliability, and validity. *Psychological Assessment*, 20(1), 23. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.20.1.23>
- Vittengl, J. R., Jarrett, R. B., Ro, E., & Clark, L. A. (2023). How can the DSM-5 alternative model of personality disorders advance understanding of depression?. *Journal of Affective Disorders*, 320, 254-262. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.09.146>
- Wang, X., Lin, J., Liu, Q., Lv, X., Wang, G., Wei, J., ... & Si, T. (2022). Major depressive disorder comorbid with general anxiety disorder: Associations among neuroticism, adult stress, and the inflammatory index. *Journal of Psychiatric Research*, 148, 307-314. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2022.02.013>
- Wanjau, M. N., Möller, H., Haigh, F., Milat, A., Hayek, R., Lucas, P., & Veerman, J. L. (2023). Physical activity and depression and anxiety disorders: a systematic review of reviews and assessment of

causality. *American Journal of Preventive Medicine*, 2(2), 100074.
<https://doi.org/10.1016/j.focus.2023.100074>

Watson, D., & Clark, L. A. (2020). Personality traits as an organizing framework for personality pathology. *Personality and Mental Health*, 14(1), 51-75. <https://doi.org/10.1002/pmh.1458>

Xu, X., Dai, J., Liu, C., Chen, Y., Xin, F., Zhou, F., Zhou, X., Huang, Y., Wang, J., Zou, Zh., Li, J., Ebstein, R., Kendrick, K., Zhou, B., & Becker, B. (2020). Common and disorder-specific neurofunctional markers of dysregulated empathic reactivity in major depression and generalized anxiety disorder. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 89(2), 114-116.
<https://doi.org/10.1159/000504180>

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC-ND license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

